

ÖSTGÖTA- GRENADJÄREN

NUMMER 3 • 2014

I Europa pågår ett krig och mot vårt närområde har hotet ökat

**Ukraina är under angrepp från bl a ryska mekaniserade bataljonstridsgrupper.
I Moldaviens ryskpåverkade utbrytarrepublik Transnistrien pågår mobilisering.**

Läge i närområdet

- ▶ Såväl Nato som Rysslands planerade övningsverksamhet i september har med hänsyn till utvecklingen i Ukraina fått en annan inriktning och för Natos del synkroniserats med försvarsplan Eagle Guardian för Baltikum och Polen enligt önskemål från Baltikum/Polen och Nato:s ledning.
- ▶ Rysslands verksamhet präglas av 'maktprojicering i luften och till havs och 'show of force'.
- ▶ Underättelseinhämtning sker med olika sensorer i luften, till havs och från ubåt riktat mot Nato, Finland och Sverige.
- ▶ Det ryska uppträdande karakteriseras som aggressivt, bryter normer och provocerar i luft och på hav.
- ▶ Ryssland genomför krigsförberedande övningsverksamhet i Östersjön med omfattande amfibieoperationer understödda av marina stridskrafter; korvetter/fregatter, artilleri/sjömålsrb/sjunkbomber m m och understött av luftstridskrafter genom attackföretag Su24 Flanker /Su34 Fullback mot land-/sjömål som leds från A50 ledningsflyg och leder jaktflyg; bl a Su27 Flanker och Mig 31 Foxhound.
- ▶ Ryssland bedöms av SÄPO genomföra krigsförberedande arbete/krigsplanläggning mot Sverige genom omfattande inköp av kartmateriel.
- ▶ Målsökning sker av nyckelpersonal samt försök till rekrytering genom sociala medier och traditionell kontaktsökning.

Vilka är de ryska drivkrafterna?

Ryssland nationella säkerhetsråd, lett av president Putin, visar allt oftare vilja och förmåga att upprätta den Euroasiatiska unionen EaEU och NovoRossia (Fig 1).

Bakom ligger sannolikt en vilja att återgå till kontroll/inflytande över de forna sovjetstaterna och tyvärr ligger de tre baltiska länderna inom denna zon. Putins deklarationer om att Sovjetunionens upplösning som 1900-talets största geopolitiska katastrof är en indikator på det.

Rysslands militära intresseområde sträcker sig dock ännu längre ut och omfattar hela Finland och drygt halva Sverige och presenterades i juni 2012 i Helsingfors Universitet av dåvarande Ryske generalstabschefen Makarov (Fig 2).

Fig 1

Fig 3

Andra drivkrafter och konfliktytor kan beskrivas av en karta som visar det ryska behovet av en landkorridor till Östersjön, motverka Natos planerade ABM-försvar av Polen, Rumänien, Tjeckien, de Ryska minoriteterna i Baltikum, Moldavien, Ukraina och Georgien samt vitala säkerhetsintressen med gasledningar och LNG-fartygstrafik i Östersjön (Fig 3).

UndOri från S2 i en av Östergötlands Hemvärnsbataljoner

Fig 2

Röda Förrådet för 30 år sedan

Processen kring det gamla huset där Garnisonsmuseet är inrymt är nu inne i ett avgörande skede. Förmodligen "det sista slaget" där Förvaltningsdomstolen inom kort ska avgöra framtiden. Huset som förr kallades "Röda Förrådet" har en lång historia. Det här kunde man läsa i Östgötagrenadjärens julnummer 1984.

Den vackra och ståtliga timmerbyggnaden Röda förrådet, välkänt bland generationer av livgrenadjärer, fullgör fortfarande tjänst som förrådsbyggnad vid I 4/Fo 41. Även om den inte längre benämnes huvudförråd är den dock aristokraten bland myndighetens förrådsbyggnader. Den har funnit sig väl tillrätta, där den ligger vackert inbäddad i skogsbrynet vid dansbanehöjden.

Månhända saknar den de gamla figurativa målningarna, mot vilka Malmens knektar på sin tid övade bajonettanfall, men "konstverken" övermålades tyvärr vid uppnygningen i rött och svart som utfördes i konserverande syfte.

Jobba i päls

En arbetsdag i "Röda" år 1984 är helt annorlunda än då förrådet var ungt. Borta är livgrenadjären Jörgen Strand med flera som i början av 40-talet utförde sin dagliga gärning i den gamla byggnaden.

De som dock kan berätta om dåtida arbetsdagar i Röda förrådet är pensionärerna, Förrådsförvaltaren Henry Jansson, Förrådsförman Gunnar Jacobsson och 1. Förrådsman Ivan Larsson: "Arbetsförhållandena under de bistra beredskapsåren var hårda. De ovanligt kalla vinternarna i den ouppvärmda byggnaden, samt bristen på hanteringshjälpmedel i förrådsarbetet påverkade i hög grad verksamheten. För att personalen skulle kunna "överleva" inrättades så småningom ett varmutrymme där frukostsmörgåsarna kunde hållas i ätbart skick och där även visst förrådsarbete kunde utföras."

Ett nödvändigt och mycket förnuftigt beslut fattades i och med att personalen, mot gällande föreskrifter fick låna livpälisar eller skinrock med pälskrage som skydd mot kylan.

I Röda förrådets tre våningsplan är huvudsakligen intendentförnödenheter upplagda. För att möjliggöra transport upp på övre planen försågs förrådet på 40-talet med en enkel varuhiss, som i högsta grad bidrog till att underlätta förrådsarbetet. Den telfer som nu finns i förrådet är från början av 60-talet. De hjälpmedel som i dag står till förfogande för hantering av förnödenheter i förråd fanns ej.

Det var ett tungt och ansträngande jobb att vara förrådsarbetare på 40- och 60-talen. Tunga lyft, bärning av materiel uppför obekväma trappor och som ersättning en mycket blygsam lön.

Uppfinnare

De yttre ogynnsamma betingelserna till trots fanns hela tiden hos förrådspersonalen en mycket starkt utvecklad ansvarskänsla och yrkesstolthet.

Bristerna i "reglementerade" förrådshjälpmedel uppvägs av egen uppfinningsrikedom kring det praktiska arbetet. Sålunda såg "I 4-rullbordet" och "förrådsbären" här dagen ljus, allt för att underlätta det dagliga arbetet. Rullbordet var helt enkelt ett vanligt robust logementsbord som försetts med rullhjul och som kunde lastas med t ex tvättpersedlar och köras fram till utdelningsplatsen. Bären var särskilt anpassad för bärning i trappor.

Den typ av materiel som enligt ny förrådsterminologi benämnes "mest frekvent" eller som det sades då; "snart ska ut igen" lades upp på bottenplanet, men givetvis tillkom här även tyngre och svår hanterad utrustning.

Övriga förnödenheter stuvades på de två övre planen, på fasta hyllor eller i de många gånger svårtillgängliga prång och småförråd som Röda förrådet är begåvat med.

Före datan

Hur kunde man veta var en persedel fanns, till vilket antal och i vilket skick?

Detta höll "Mr Röda", 1. fdm Ivan Larsson reda på. Hans osvikliga minne, och i stort sett oavbrutna tjänstgöring i Röda förrådet 1944-1977 gjorde att han direkt kunde säga: "3. vinn 2. hylla längst bort."

Så fungerade dåtidens förrådsdataminne. Ivan Larsson var en driftig och framsynt arbetsledare. Han ville inte ha onödigt mycket kläder på sig i arbetet.

"Man blir ovig och det är bättre att arbeta sig varm", var hans paroll. Iförd blålångrock och på vintern vantar med avskurna fingertoppar på skrivarhanden styrde och ställde han allt till det bästa.

Degraderad

Den moderna förrådshanteringen har på grund av förrådets utformning ej i någon större utsträckning nått Röda Förrådet. Ändå är en arbetsdag 1984 mycket olik 40-talets. Det är framförallt förrådets nuvarande användning som är orsak till detta. Från att ha varit huvudförråd har Röda förrådet blivit packnings- och utrustningslokal riktad mot mobiliseringsförrådet. Verksamheten är nästan helt förlagd till bottenplanet, och pågår endast vissa tider. Trots att begreppet rationell förrådshantering ej till alla delar kan tillämpas har det gamla förrådet fortfarande en aktiv del i förrådsdetaljens verksamhet.

Nyttjandet som utrustningslokal vid SÖB- och RU inryckningar medger fördelning på flera utrustningslokaler vilket minskar kö- och väntetider för de inryckande. Så alltså gör den gamla byggnaden med anor från indelningsverkets dagar tjänst i det nutida svenska försvaret.

Så skrev kaptен Sture Gustafson 1984

"Mr Röda" år 1984: 1.fdm Ivan Larsson

Kommande gemensamma aktiviteter

AKTIVITET	PLATS	TID	ARRANGÖR	KOSTNAD
PUB-KVÄLL ÖVRIG INFO:	Livgrenadjärmässen	2014-10-09 kl 1800	Garnisonsmuseet	0 kr
	<i>Lars Hermansson har tillsammans med förre ÖB, Bengt Gustafsson, studerat sovjetisk aggression riktad mot Sverige. Materialet är avhemligt. Föredragningstid c.a 1,5 timmar. Ingen anmälan - men kom i god tid</i>			
GARNISONSLUNCH ÖVRIG INFO:	Livgrenadjärmässen	2014-10-30 kl 1200	Garnisonsföreningarna	? kr
	<i>Anmälan via respektive förening.</i>			
PUB-KVÄLL ÖVRIG INFO:	Livgrenadjärmässen	2014-11-13 kl 1800	Mässföreningen	0 kr
	<i>Ingen anmälan. Kostnad beroende på gästens egna behov.</i>			
GARNISONSLUNCH ÖVRIG INFO:	Livgrenadjärmässen	2014-11-27 kl 1200	Garnisonsföreningarna	? kr
	<i>Anmälan via respektive förening.</i>			
JULKONSERT ÖVRIG INFO:	Flygvapenmuseum	2014-12-04 kl 1900	Livgrenadjärgruppen Hemvärnets Musikkår Östergötland	0 kr
	<i>Ingen anmälan - men kom i god tid.</i>			

Numera får Livgrenadjärföreningen även betala portot när vi distribuerar de två tryckta tidningarna varje år. FM har inte längre möjlighet att bidra med den tjänsten.

Det handlar om STORA pengar för en liten förening med begränsade ekonomiska resurser. Därför känns det särskilt irriterande att många utsända tidningar kommer i retur.

För det senaste sommarnumret handlade det om ett trettiotal.

Alltså en betydande summa som inte har gjort avsedd nytta.

Så kom ihåg att hjälpa Livgrenadjärföreningen genom att ALLTID meddela oss eventuell adressändring. Glöm inte heller att göra samma sak då du ändrar e-postadress.

Delta i uniformskavalkaden!

Ta chansen att riktigt fysiskt känna våra stolta traditioner. Hjälptill att föra dem vidare.

Några av dessa fantastiska uniformer är tomma... Det innebär att Garnisonsmuseet inte längre kan genomföra några kompletta uniformskavalkader.

Så kan vi inte ha det! Så enkelt ska det inte få bli att glömma en fantastisk historia, förtydligad genom dessa tretton uniformer!

Så kom och fyll en av dem.

Museet söker nu fem normalvuxna män — och det är bråttom!

Är du intresserad?

Hör av dig till Claes-Henric Löfgren;
070-385 34 63 eller garnisons.museet@telia.com

Redaktion 'o läsare ordets Många frågetecken...

"Nya Östgötaregionen" är inte ny längre...

Förra gången jag skrev den här lilla informerande och reflekterande biten i Östgötaregionen handlade det om att berätta hur vi efter att Sveaartilleristerna, av ekonomiska skäl, beslutade att de tvingades lämna vårt samverkansprojekt. Den ursprungliga föreningstidning för Livgrenadjärerna återgick alltså efter sex års mycket givande och trevliga tidningssamverkan med kamraterna från A1, till sitt ursprung.

Lite tunnare. Lite skarpare.

Livgrenadjärföreningen blev därmed tvingad att göra tidningen med lite färre sidor, men å andra sidan kunde vi fokusera på vår egen historia på ett annat sätt. Den satsningen blev tyvärr inte riktigt vad jag hade förväntat mig. Det är svårt att få våra medlemmar att bli aktiva skribenter eller entusiastiska leverantörer av idéer och förslag till innehåll.

Nu har vi förvisso en ny styrelse där vi bryter och bänder i diverse förslag om tidningens innehåll. Så var lugn; du kommer att kunna läsa mycket om mycket.

Både glädje, sorg och saknad

Märkligt nog har inte en enda läsare återkopplat med negativa synpunkter på tidningens nya utseende efter att nu ha återgått till sitt ursprungliga namn: ÖSTGÖTA-GRENADJÄREN. Det känns bra. Särskilt bra för att vi som skapar den då kan lägga all kraft på att bjuda dig som läsare på ett varierat, intressant och välgjort innehåll.

Detta minskar ändå inte önskemålet om (läs: kravet på!) att alla livgrenadjärer nu måste förbättra sin förmåga att bidra med innehåll. Visst har just du något minne som du alltid bär med dig? Något roligt som hände i vardagen. Något misstag som det talades om länge. Något försök som slutade helt annorlunda än ni hoppades. Så tänk till. Leta i minnet och bidra med intressanta, roliga och läsvärda artiklar och notiser i Östgötaregionen.

Vad händer? Hur ser det ut om ett år?

Just nu finns det kanske ännu viktigare frågor att ställa. En är hur den fortsatta utvecklingen i Ukraina kommer att påverka vår del av världen - eller kanske mer rätt formulerat; vår värld. Om Putin fortsätter agera som han hittills gjort så finns det ju

risk för att det som började som en gränstvist eskalerar till en global kraftmätning.

Många av våra läsare är före detta mycket högt uppsatta officerare med kunskaper som ligger långt bortom min förmåga att göra rätt bedömningar. Men oavsett vem som kan eller inte kan, vem som har rätt. mindre rätt - eller kanske helt fel, så kan vi vara överens om att mycket talar för att Putins utspel och fortsatta agerande högst sannolikt kommer att påverka vår framtid på ett eller flera sätt. Somliga negativt. Andra genom att ett stort antal blundande ögon nu har öppnats och börjar se omvärlden som den faktiskt är. Jag tänker då på våra svenska politiker som, med något litet undantag, är efter år har hävdat att den stora världsfreden fortfarande kommer att vara tongivande för vårt norra halvklot.

Mina militära rötter är uppräckta

Att bli 70 år är ungefär som att sluta existera. Åtminstone inom många organisationer. Försvarsmakten är en. Givetvis inser jag att soldater och officerare måste vara raska och maximalt "på hugget", men det hindrar inte att jag just nu svär långa eder över att åren har gått så fort till avrustning.

Min militära bana startade i Västerviks Ungdomshemvärn, gick vägen över Kgl Göta Livgarde (P1) - ofta och gärna kallat Göta Pansarlivgarde - där jag av dåvarande skolchefen Håkan Waernulf och hans kollegor fick en gedigen utbildning. Navet för min tjänst hette Strv 101 (ofta kallad Centurion). Driven en 27-liters 60° V12:a på 1600 hk. Bestyckad med bl a en 10,5 cm Boforskanon. Bensindriven! Vad hade dagens miljöexperter sagt om det..? Som normalt "åldersavsutten" blev det Hemvärnet. Där har jag varit synnerligen aktiv inom många olika områden och i alla tänkbara befattningar.

Nu är den sagan all. Jag har blivit veteran. Hedrande. Men lite trist, så jag har en hel del ideer kring hur vi skulle kunna få **betydligt bättre sprutt i veteranleden**. Och då talar jag om **alla** FM-veteraner. Visst borde det väl finnas förutsättningar för givande samverkan mellan allt från Afghani-stanveteraner till gamla HV-befäl?

Har du idéer? Hör då av dig: gli@massmedia.se eller 0708-436 346

Göran Lindqvist

ÖSTGÖTA-GRENADJÄREN

Årgång 75 • Nummer 3
ISSN 1654-854X

Ansvarig utgivare:

Göran B:son Uller.

Redaktion:

Göran B:son Uller, Bertil Karlsson, Peter Altevall, Göran Lindqvist.

Huvudredaktör & producent:

Göran Lindqvist
Parkvägen 18, 590 18 Mantorp
Telefon: 0708-436 346
E-post: gli@massmedia.se

Kommande nummer:

December 2014.
Manusstopp: 15 okt. 2014.

Vid användande av artiklar och/eller bilder ur tidningen ska källan anges.

Livgrenadjärföreningen, medlemsavgift:

200 kronor per år.
Fyra nummer av Östgötaregionen ingår. Betalas till postgirokonto 13 37 31-0 senast siste mars.

Stöd tidningsfonden!

Sätt i din gåva på PG-kontot ovan.
Skriv Tidningsfonden samt ditt namn.

GLÖM INTE ATT

Livgrenadjärföreningens
årsavgift (200 kronor) ska
betalas till PG 13 37 31-0
senast 31 mars.

Har du inte meddelat
din e-postadress eller
bytt till en ny, så hör av
dig till sekreteraren:
karlsson.013353443@
telia.com